

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-423

2.5.2025

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Motorhavari – brudd på sikkerhetsforskrift – informasjon i forsikringsbeviset – fal. § 3-1.

Sikrede meldte 8.7.24 om skade på topplokket under sin superforsikring. Foretaket avslo erstatningen på grunn av brudd på sikkerhetsforskriftene om «utførelse og vedlikehold etter offentlige forskrifter og fabrikantens/leverandørens anbefalinger» og «overholde fabrikantens foreskrevne serviceintervaller». Dette med henvisning til at bilen ikke hadde hatt service siden 5.1.23 og kjørt 72 011 km uten ny kontroll. Sikrede var uenig og viste til at bilen skulle på service før uhellet skjedde, men at verksted hadde utsatt timen. Sikrede opplyste videre at det tidligere hadde blitt utført oljeskift på bilen, men at han ikke fant igjen kvitteringen for dette. Nemndas flertall kom til at foretaket ikke kunne avkorte sikredes erstatning, og viste til at foretaket i forsikringsbeviset ikke hadde informert om at «foretaket på forespørsel vil gi forsikringstakeren et eksemplar av den forskriften det er henvist til», samt at foretaket ikke hadde sannsynliggjort at sikrede var kjent med de forskriftene som her var ment å utgjøre sikkerhetsforskrifter under forsikringsavtalen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 75–80 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bil og spørsmål om foretaket kan avkorte pga. brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. fal. § 4-8.

Sikredes Mercedes-Benz 2019-modell var forsikret med super-bilforsikring. Forsikringsbeviset for avtaleperioden fra 15.6.24 anga følgende:

SIKKERHETSFORSKRIFTER FINNES I VILKÅRENES PUNKT 5.2 OG OMHANDLER:

5.2.1

- Krav til utførelse og vedlikehold etter offentlige forskrifter og fabrikantens/ leverandørens anbefalinger.
- Krav til å overholde fabrikantens foreskrevne serviceintervaller

Forsikringsvilkårene (motor08) for avtaleperioden 15.4.25 anga følgende:

5.2 Sikkerhetsforskrifter.

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan Selskapet være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL par. 4-8).

5.2.1 Sikkerhetsforskrift vedlikehold.

Motorvognen skal tilfredsstille kravene gitt i forskrift om bruk av kjøretøy, både med hensyn til utførelse og vedlikehold. Fabrikantens foreskrevne serviceintervaller må overholdes og kunne dokumenteres. Motorvognens væskekjølesystem skal være påfylt frosthindrende middel tilpasset de klimatiske forhold. Veterankjøretøy skal være i god original stand. Forsikringstaker skal ha en fotodokumentasjon av veterankjøretøyet på minst 10 bilder, som kan fremvises ved en eventuell skade.

...

13.2 Skadet motor, gir og kraftoverføring

13.2.1 Hva forsikringen omfatter.

...

Forsikringen omfatter:

Mekanisk eller elektronisk skade i motor, girkasse, motorstyreenhet og kraftoverføring (bilens drivlinje) som hindrer bilens fremdrift. Skaden må være skjedd plutselig og uforutsett.

Alle serviceintervaller må være fulgt, og motorvognen må være vedlikeholdt i henhold til fabrikantens/leverandørens anbefalinger.

...

13.2.5 sikkerhetsforskrifter motor, gir og kraftoverføring

- Motorvognens vedlikehold skal tilfredsstillende fabrikantens krav (service)
- Motorolje skal peiles for å kontrollere korrekt nivå og skiftes i henhold til intervall gitt av fabrikanten
- ...

Selskapet kan kreve dokumentasjon for overnevnte punkter.

Sikrede meldte om skade på bilen med angitt skadedato 15.6.24 og forklarte i nettskademeldingen:

Bilen starter fint men skade under bilen treffet sikkert noe, kommer små røyk under bilen, bilen er levert til verksted nå

Verkstedet opplyste at termostathus måtte byttes, hvilke ble godkjent av foretakets takstmann 24.6.24. Foretaket erstattet reparasjonskostnadene med fratrekk for egenandel på kr 12 000.

Verkstedet opplyste 1.7.24 at det også måtte skiftes topplokk. Foretakets takstmann gjennomgikk servicehistorikken på bilen og avdekket at den ikke hadde hatt service siden 5.1.23.

Foretaket avsto erstatning 30.8.24 etter korrespondanse mellom partene med følgende begrunnelse:

Vi har ventet i det lengste på at du skal dokumentere at du har hatt service. Du har vært i kontakt med vår takstmann flere ganger og opplyst at du har kjøpt olje, filter og kjølevæske hos B, uten at du har fremlagt dokumentasjon på det. Du har også hevdet at du har kjøpt olje/utført service hos et verksted på vei fra Gøteborg. Dette har du heller ikke fremlagt kvitteringer på.

I henhold til våre vilkår pkt 13.2.1 dekker vi mekanisk skade på motor. En klar forutsetning for erstatning er imidlertid at bilen skal ha utført service. Det står følgende i våre vilkår om service:

ALLE SERVICEINTERVALLER MÅ VÆRE FULGT OG MOTORVOGNEN MÅ VÆRE VEDLIKEHOLDT I HENHOLD TIL FABRIKANTENS/LEVERANDØRENS ANBEFALINGER

Da vi ikke kan se å ha mottatt nødvendig dokumentasjon fra deg på at serviceintervallene er overholdt, må vi dessverre avslå ditt krav om å dekke topplokket. Det betyr også at du må levere inn leiebilen til H, dersom du fortsatt benytter deg av den.

Saken ble brakt til Finansklagenemnda 5.11.24.

Sikrede krever dekning for motorskaden på kr 75–80 000 under superforsikringen. Han fikk plutselig motorfeil på bilen som var kjøpt for kun ett år siden. Bilen skulle på service før uhellet skjedde, men verksted hadde utsatt timen. Sikrede opplyser samtidig at det tidligere har blitt utført oljeskift på bilen, at verksted har bekreftet dette, men at han ikke finner igjen kvitteringen på kr 1 300.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at det foreligger brudd på sikkerhetsforskrifter i vilkårene pkt. 13.2.1 om at alle servicer må være fulgt, og at motorvognen må være vedlikeholdt i henhold til fabrikantens/leverandørens anbefalinger. Ifølge servicehistorikken har bilen ikke hatt service siden 5.1.23 og kjørt 72 011 km uten ny kontroll. Foretaket har flere ganger bedt sikrede å dokumentere at alle servicer er fulgt. Sikrede har ikke oversendt tilstrekkelig dokumentasjon på dette, og foretaket har derfor avslått erstatning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte med 100 % i sikredes erstatning under bilforsikringen pga. brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Hege Sundby, bemerker:

Flertallet mener sikrede må gis medhold:

Sikredes forsikringsbevis fremhever sikkerhetsforskriftene slik:

- Krav til utførelse og vedlikehold etter offentlige forskrifter og fabrikantens/ leverandørens anbefalinger.
- Krav til å overholde fabrikantens foreskrevne serviceintervaller

Det følger av fal. § 3-1 annet ledd bokstav c at foretaket kan henvise til sikkerhetsforskrifter gitt av andre, men at det i så fall skal «opplyses at foretaket på forespørsel vil gi forsikringstakeren et eksemplar av den forskriften det er henvist til».

Foretaket henviser i forskriften til «fabrikantens/leverandørens anbefalinger», men angir ikke at sikrede kan få denne forskriften på anmodning.

Ifølge fal. § 3-1 tredje ledd kan foretaket i så fall kun påberope seg forskriften «dersom forsikringstakeren eller sikrede likevel var kjent med vilkåret».

Flertallet kan ikke se at foretaket har sannsynliggjort at informasjon fra produsenten er noe sikrede allerede besitter, og at han var kjent med forskriftene som var ment å utgjøre sikkerhetsforskrifter, jf. flertallets vurdering i FinKN 2025-104:

Flertallet er enig i at en bileier normalt vil være i besittelse av produsentens anvisninger. Dette behøver imidlertid ikke være tilfelle, og det følger også av bestemmelsen at det ikke er spørsmål om sikrede er i besittelse av disse forskriftene, men at han 'var kjent med vilkåret'. Dette er i nemndspraksis tolket slik at sikrede må ha positiv kunnskap om at vilkårene fungerer som sikkerhetsforskrift og om konsekvensene av at forskriftene ikke følges, jf. FKN 2010-048 og 2020- 948, vedrørende den tidligere tilsvarende bestemmelsen i fal. § 2-2 tredje ledd. Flertallet kan ikke se at foretaket har sannsynliggjort at sikrede var kjent med de forskriftene som her er ment å utgjøre sikkerhetsforskrifter under forsikringsavtalen.

Foretaket viser i ettertid til pkt. 13.2.1 annet ledd i Superdekningen:

Alle serviceintervaller må være fulgt, og motorvognen må være vedlikeholdt i henhold til fabrikantens/ leverandørens anbefalinger.

Foretaket mener det «blir feil» kun å henvise til sikkerhetsforskriftene. Det er uklart for flertallet hva foretaket mener med dette, men hvis klausulen er ment som en objektiv forutsetning for ansvar vil den utgjøre en skjult handlingsklausul ved at man legger et pålegg om å følge serviceintervaller og fabrikantens anbefalinger inn i en objektiv ansvarsbegrensning. Slike pålegg må ifølge fal. § 2-2 bokstav d utformes som en sikkerhetsforskrift.

Foretaket har ikke påberopt seg grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, og flertallet går derfor ikke inn på dette spørsmålet.

Nemndas mindretall, Trine Vøien, bemerker:

Mindretallet er av en annen oppfatning av sakens problemstilling knyttet til fal. § 3-1 annet ledd bokstav c, jf. også mindretallets vurdering i FinKN 2005-104.

Mindretallet mener det har formodningen mot seg at lovgiver har ment å trekke eksempelet «regler som produsent eller leverandør har satt opp for bruk av forsikringsgjenstanden», jf. NOU 1987:24 s. 55-57, så langt som flertallets vurdering legger opp til. Krav til å overholde fabrikantens foreskrevne serviceintervaller er noe annet enn «regler...satt opp for bruk av forsikringsgjenstanden» som det i forarbeidene vises til. Mindretallet er videre av den oppfatning at plikten til å gi forsikringstakeren et eksemplar av en «forskrift» fastsatt av andre, ikke omfatter de ulike bilprodusenters krav/anbefaling om serviceintervall. Til dette kommer også at serviceintervaller for motorkjøretøy er avhengig av modell og merke samt at intervallene kan fremgå av servicehefte i papirform eller digitalt – i tillegg til de kjøretøy som selv varsler behov for servicetiltak ut fra kjørelengde, kjøremåte eller lignende via bilens elektronikk. Mindretallet mener således at dette belyser standpunktet om at krav til overholdelse av serviceintervaller ikke er det samme som regler/forskrifter for bruk som er ment å favnes av fal. § 3-1 annet ledd bokstav c).

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).